

MINERAL COSMETICS

Kosmetyki mineralne

Maciej Pawlikowsk*, Marian Hreška**

*/ AGH – Inv. Science and Technology, Cracow, Cath. Mineralogy, Petrography and Geochemistr,
Cracow, Poland. E-mail:mpawlik@agh.edu.pl

**/ Hot Stream . Balneological Centre, Szaflary, Poland

Abstrakt

Minerals or mixtures containing minerals were used during thousands years as cosmetics and or medicines. Presented investigation refer to tradition of use of minerals in modern cosmetology.

Key words: cosmetics, minerals, health

Streszczenie

Od tysiącleci minerały samodzielnie lub w mieszaninach używane były przez ludzi jako lekarstwa i kosmetyki. Przedstawione badania nawiązują do tradycji stosowania minerałów w nowoczesnej kosmetologii.

Słowa kluczowe; kosmetyka, minerały, zdrowie

Omówienie problematyki

Obecnie znanych jest wiele produktów leczniczych lub kosmetycznych na bazie minerałów, takich jak smektyt (smekta), kaolinit, siarka, halit, sylwin, kizeryt, talk i wiele innych.

Wybrane minerały nadają produktom powstałym na ich bazie różnorakie, korzystne dla organizmu właściwości, na przykład dezynfekują, działają ściągająco, odkażająco, dostarczają mikorelementów, i in. . Są one z powodzeniem stosowane w farmacji lecz także w kąpielach błotnych, borowinowych, solankowych i innych.

Z opisów patentowych znane są naturalne kosmetyki wielofazowe zawierające kompozycję naturalnych substancji żelowych. Jest to na przykład ekstrakt iksji chińskiej, zawieszoną emulsję, który charakteryzujące się tym, że w naturalnej substancji żelującej utworzonej z

zagęstników w postaci żelatyny, gumy ksantanowej, estrów cukrozowych stosowanych w ilości odpowiednio 50,0%, 30,0% i 20,0% stanowiąc jedną fazę, stosowanej w ilości 5% zawieszona jest w wysokolepką emulsję stanowiącą drugą fazę. Skomponowana jest ona co najmniej 2% ekstraktu korzenia iksji chińskiej oraz utworzoną z izoheksadekanu w ilości 4%–5%, stearynianu etyloheksylu 6%–8%, oleinianu decylu 4%–6%, oleinianu sorbitanu i poliglicerynianu-3-polirycynooleinianu 4%–5%, polistearynianu sacharozy 1%, kompozycji zapachowej w ilości 0,2%, konserwanta w ilości 1% i wody. Fajkę żelową konserwuje się mieszaniną kwasu sorbowego, alkoholu benzylowego i benzoesanu sodowego dodawanych w ilości 2%.

Z polskiego zgłoszenia patentowego (P.352701) znane są kosmetyki do przeprowadzenia kuracji kosmetyczno-pielęgnacyjno-odchudzającej. Kosmetyk ten ma postać kremu nawilżająco-natłuszczającego o działaniu modelująco-wyszczuplającym, który zawiera ekstrakt z korzenia imbiru, preparatu torfowo-mineralnego, tzw. „borowiny” oraz kremu kosmetycznego nawilżająco-natłuszczającego o działaniu antycellulitowym.

Z innych opisów patentowych (PL205842) znany jest preparat proszkowy do zabiegów leczniczych, profilaktycznych i kosmetycznych przeprowadzanych metodą strumieniowo-ścierną, zawierający w swoim składzie substancje ściernie i remineralizujące, charakteryzujący się tym, że zawartość środka ściernego wynosi od 50% do 70% kompozycji, przy czym jako substancje ściernie stosuje się sproszkowany wodorotlenek glinu lub tlenek glinu lub wodorowęglan sodu. Jako środek remineralizujący stosuje się sproszkowany hydroksyapatyt lub mieszaninę hydroksyapatytu z fluorkiem wapnia lub fluoroapatyt.

Znana jest także kompozycja (P1413379) zawierająca kompleks aminokwasów, dipeptydów i składników mineralnych w nośniku fosfolipidowym. Może zawierać także ewentualnie składniki pomocnicze, takie jak aminokwasy wybrane są z grupy zawierającej ornitynę, glicynę, histydynę, lizynę oraz ich sole. Mogą być także użyte dipeptydy z grupy zawierającej karnozynę i jej sole, zaś składniki mineralne w tym kosmetyku to związki wapnia, magnezu, miedzi i manganu. Dodawane fosfolipidy wybrane są z grupy zawierającej lecytynę.

W znanych dotychczas preparatach kosmetycznych minerały były wprawdzie stosowane, jednak wyłącznie w mieszaninach z różnego rodzaju substancjami organicznymi, takimi jak gliceryna, tłuszcze i inne. Nie są jednak znane preparaty kosmetyczne czysto mineralne, to jest bazujące wyłącznie na naturalnych minerałach, bez wspomnianych domieszek organicznych.

Omawiane kosmetyki bazują wyłącznie na kompozycjach mineralnych i wodzie geotermalnej wzbogaconej w naturalny sposób w niektóre pierwiastki, w tym w zwłaszcza potas. Orientacyjny skład wody termalnej wykorzystany do syntezy mineralnych kosmetyków został podany w tabeli 1.

Tab. 1

Pierwiastki w wodzie termalnej	
Pierwiastek	Zawartość - mg/l
Potas	45,55
Sód	504
Wapń	210
Magnez	42
i in.	10

Istotą opracowanych preparatów kosmetycznych stanowiących mieszaninę wody termalnej oraz naturalnych minerałów lub mieszaniny naturalnych minerałów, wybranych spośród: hematyt, siarka, smektyt, gips, dolomit, halit, przy czym proporcje poszczególnych składników mieszaniny są takie, że na 600 ml wody termalnej przypada do 100 g hematytu i/lub do 100 g siarki i/lub do 500 g smektytu i/lub do 300 g gipsu i/lub do 300 g dolomitu i/lub do 300 g halitu, przy czym w sumie na 600 ml wody termalnej przypada nie więcej niż 350 g minerałów.

Mineralny preparat kosmetyczny może zawierać również dodatek torfu w ilości nie większej niż 500 g na 600 ml wody termalnej, przy czym w sumie na 600 ml wody termalnej przypada nie więcej niż 850 g dodatku minerałów i torfu. Torf ma odczyn kwaśny, zawiera naturalne kwasy organiczne, które powodują zmianę pH skóry na kwaśne powodując jej odkażanie, likwidację egzem i innych infekcji skóry. W połączeniu z dodanymi minerałami powoduje oczyszczanie skóry z mikroorganizmów sprzyjając leczeniu skóry.

Mineralne preparaty kosmetyczne mogą zawierać również dodatek miodu naturalnego w ilości do 100 g na 600 ml wody termalnej, przy czym w sumie na 600 ml wody termalnej przypada nie więcej niż 950 g dodatku minerałów i miodu. Miód pomaga bezpośrednio dostarczać wielocukrów do komórek skóry poprawiając ich metabolizm i turgor. Jest to naturalny składnik organiczny stosowany jedynie w niektórych kosmetykach

Zaletą kosmetyków mineralnych jest ich naturalność i równocześnie w proponowanych ilościach nieszkodliwość. Kosmetyki wraz z geotermalną, mineralną wodą, ze względu na zawartą znaczną ilość pierwiastków

niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania narządów i tkanek odpowiednio stosowane wywierają korzystny wpływ na skórę ale także poprzez wchłanianie przezskórne na cały organizm. Są łatwo zmywane wodą z powierzchni ciała, a ich oddziaływanie występuje głównie w okresie gdy znajdują się na skórze. Dzięki wchłanianiu przezskórnemu pierwiastki wchłaniane z minerałów transportowane przez układ krwionośny są także rozprowadzane po całym organizmie. Kosmetyki te będą stosowane w salonie kosmetycznym w balneologicznym ośrodku geotermalnym „Hot stream” w Szaflarach znajdującym się na przedgórzu Tatr (Fot. 1)

Szczegóły receptur kosmetyków chronione są zgłoszeniem patentowym P.422551 pt.: Mineralny preparat kosmetyczny. Wspomniane kosmetyki znajdują się obecnie w fazie atestów. Po ich pozytywnej ocenie będą stosowane w wybranych salonach kosmetycznych.

Fot. 1 Gorący Potok - centrum balneologii w Szaflarach na przedgórzu Tatr Polskich.